

# **PRÍRUČKA K PROCESU VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA/OBSTARÁVANIA PRE PROJEKTY FINANCOVANÉ Z PLÁNU OBNOVY A ODOLNOSTI SR**

**v gescii Ministerstva hospodárstva SR**

Verzia 4.0

27. október 2025

## OBSAH

|                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Skratky .....                                                                      | 3  |
| 2. Úvod .....                                                                         | 4  |
| 3. Postupy a pravidlá zadávania zákaziek .....                                        | 8  |
| 3.1 Všeobecné pravidlá a postupy .....                                                | 8  |
| 3.2 Špecifické postupy a pravidlá pre proces obstarávania .....                       | 10 |
| 4. Pomocné nástroje na preukázanie hospodárnosti výdavkov.....                        | 10 |
| 4.1 Ukončené verejné obstarávanie.....                                                | 11 |
| 4.2 Prieskum trhu .....                                                               | 12 |
| 4.3 Odborný/znalecký posudok.....                                                     | 13 |
| 4.4 Ďalšie pomocné nástroje .....                                                     | 14 |
| 5. Predkladanie dokumentácie z verejného obstarávania /obstarávania na kontrolu ..... | 14 |
| 6. Kontrola verejného obstarávania/obstarávania .....                                 | 15 |
| 7. Zmeny plnenia zmluvného vzťahu.....                                                | 17 |
| 8. Konflikt záujmov vo verejnom obstarávaní/obstarávaní .....                         | 18 |
| 9. Kolúzne správanie vo verejnom obstarávaní/obstarávaní.....                         | 21 |
| 9.1 Zoznam rizikových indikátorov možného porušenia hospodárskej súťaže.....          | 21 |
| 10. Odporúčania a Upozornenia pre prijímateľov.....                                   | 24 |
| 11. Prílohy.....                                                                      | 25 |

## 1. SKRATKY

|              |                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| DPH          | Daň z pridanej hodnoty                                                                                                                                                                                              |
| EÚ           | Európska únia                                                                                                                                                                                                       |
| MH SR        | Ministerstvo hospodárstva SR                                                                                                                                                                                        |
| obstarávanie | Postup zadávania zákaziek nespádajúcich pod ZVO                                                                                                                                                                     |
| POO          | Plán obnovy a odolnosti SR                                                                                                                                                                                          |
| PPP          | Poskytnutie prostriedkov mechanizmu                                                                                                                                                                                 |
| RPVS         | Register partnerov verejného sektora                                                                                                                                                                                |
| SR           | Slovenská republika                                                                                                                                                                                                 |
| ÚVO          | Úrad pre verejné obstarávanie                                                                                                                                                                                       |
| VO           | Verejné obstarávanie                                                                                                                                                                                                |
| vykonávateľ  | Pre účely tohto dokumentu sa pod pojmom „vykonávateľ“ rozumie úloha MH SR v rámci implementácie Plánu obnovy a odolnosti SR ako vykonávateľa pre komponenty 1, 3, 14 a 19, ako aj sprostredkovateľa pre komponent 9 |
| ZVO          | Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov                                                                                                 |
| zmluva o PPM | Zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti                                                                                                                                           |
| ŽoP          | Žiadosť o platbu                                                                                                                                                                                                    |
| ŽoPM         | Žiadosť o prostriedky mechanizmu                                                                                                                                                                                    |

## 2. ÚVOD

1. Príručku k procesu VO/obstarávania pre projekty financované z Plánu obnovy a odolnosti SR v gescii MH SR (ďalej len „príručka“) vydáva MH SR ako vykonávateľ investícií a reforiem v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR pre komponent 1, komponent 3 a komponent 14 v zmysle [Uznesenia vlády SR č. 221 z 28. apríla 2021](#), resp. ako sprostredkovateľ investícií a reforiem v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR pre komponent 9 v súlade so Zmluvou o vykonávaní časti úloh vykonávateľa sprostredkovateľom č. 862/2022 zo dňa 26.09.2022, účinné od 29.09.2022, a ako vykonávateľ investícií a reforiem v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR pre komponent 19 v zmysle [Uznesenia vlády SR č. 201 z 26. apríla 2023](#) (ďalej aj „vykonávateľ“ alebo „MH SR“).
2. Príručka sa vzťahuje výhradne na projekty realizované na základe výziev a priamych vyzvaní vyhlásených MH SR v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR.
3. Príručka má záväzný charakter okrem ustanovení, z ktorých znenia je zrejmé, že sú odporúčacieho charakteru.
4. Týmito odporúčaniami, ani činnosťou MH SR nie je dotknutá výlučná a konečná zodpovednosť prijímateľa za realizáciu verejného obstarávania/obstarávania a za výber dodávateľa, resp. koncesionára v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a EÚ, základnými princípmi VO/obstarávania, zmluvou o poskytnutí prostriedkov mechanizmu a ak relevantné, v súlade s príslušnou schémou štátnej pomoci/schémou minimálnej pomoci.
5. Ak je prijímateľom verejný obstarávateľ podľa § 7 ZVO, postupuje pri zadávaní zákaziek v súlade so ZVO a v súlade s postupmi a pravidlami uvedenými v tejto príručke v častiach týkajúcich sa [konfliktu záujmov](#), [ochrany hospodárskej súťaže](#) a povinností pri [predkladaní dokumentácie zo zadávania zákazky na kontrolu vykonávateľovi](#). Ukončené verejné obstarávanie zrealizované v súlade so ZVO môže slúžiť aj ako pomocný nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov súvisiacich s daným verejným obstarávaním. Zároveň, ak si prijímateľ, ktorý je verejným obstarávateľom, uplatňuje niektorú z výnimiek podľa § 1 ZVO, resp. ak nie je možné ukončené verejné obstarávanie zrealizované podľa ZVO akceptovať za nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov, prijímateľ preukáže hospodárnosť výdavkov na základe niektorého z ďalších pomocných nástrojov uvedených v [kapitole 4](#) tejto príručky, v ktorej sú uvedené aj definičné znaky ukončeného verejného obstarávania.
6. V prípade zákaziek zadávaných verejným obstarávateľom (§ 7 ZVO), ktoré sú zákazkami z výnimky podľa § 1 ZVO ods. 14 aktuálne platného ZVO, resp. § 1 ods. 15 predchádzajúceho znenia ZVO (**zákazky tzv. „malého rozsahu“**) je prijímateľ povinný v rámci dokumentácie zo zadávania zákazky predložiť vykonávateľovi vyhlásenie, že v priebehu kalendárneho roka neobstará rovnaký predmet zákazky v celkovej hodnote rovnej alebo vyššej ako je limit stanovený pre tento typ zákazky v ZVO.

### Upozornenie:

Aby nedošlo k nedovolenému rozdeleniu zákaziek, ktoré navzájom spolu súvisia, do viacerých zákaziek tzv. „malého rozsahu“, s cieľom vyhnúť sa prísnejšiemu postupu zadávania zákazky v súlade so ZVO, je prijímateľ, ktorý je verejným obstarávateľom, povinný zohľadňovať existenciu **časovej, miestnej a vecnej/funkčnej súvislosti** medzi jednotlivými samostatne zadanými zákazkami. Rozhodujúcu úlohu zohráva **aj okruh dodávateľov, ktorí sú schopní takýto druh zákazky zrealizovať**. Ak ide o plnenia, kde je predpoklad, že jeden dodávateľ by mal záujem o celú zákazku, ide o dôležitú indíciu, že plnenie by malo byť predmetom jednej zákazky. V prípade, ak je hodnota celej zákazky rovná alebo vyššia ako limit stanovený pre zákazku tzv. „malého rozsahu“ bez DPH a viac, prijímateľ, ktorý je verejným obstarávateľom si nemôže uplatniť túto výnimku zo ZVO a je povinný pri zadávaní zákazky postupovať v súlade so ZVO.

Prijímateľ nesie plnú zodpovednosť vo veci monitoringu zainteresovaných osôb v rámci projektu pre identifikáciu konfliktu záujmov

7. Prijímateľ, ktorý je verejným obstarávateľom, je povinný každé uplatnenie si výnimky podľa § 1 ZVO riadne zdôvodniť a podložiť relevantnou dokumentáciou s výnimkou prípadov, ak priamo zo znenia názvu predmetu zákazky, alebo z postavenia dodávateľa (napr. výnimka podľa § 1 ods. 13 písm. u) ZVO) nevyplýva oprávnenosť použitia výnimky z pôsobnosti ZVO).
8. Ak je prijímateľom osoba podľa § 8 ods. 1 ZVO, postupuje pri zadávaní zákaziek v súlade so ZVO a v súlade s postupmi a pravidlami uvedenými v tejto príručke v častiach týkajúcich sa [konfliktu záujmov](#), [ochrany hospodárskej súťaže](#) a povinností pri [predkladaní dokumentácie zo zadávania zákazky na kontrolu vykonávateľovi](#). Osobou podľa § 8 ods. 1 ZVO je osoba, ktorá nie je verejným obstarávateľom ani obstarávateľom a ktorej verejný obstarávateľ poskytne viac ako 50 % finančných prostriedkov na:
  - a) uskutočnenie stavebných prác, ktorých predpokladaná hodnota je rovnaká alebo vyššia ako finančný limit podľa § 5 ods. 2 ZVO alebo
  - b) poskytnutie služieb, ktoré sú spojené so zákazkou podľa písmena a) a ktorej predpokladaná hodnota je rovnaká alebo vyššia ako finančný limit pre nadlimitnú zákazku na poskytnutie služby ustanovený pre verejného obstarávateľa podľa § 7 ods. 1 písm. b) až e) ZVO.

Ak je osoba podľa predchádzajúceho odseku povinná postupovať v súlade so ZVO, ukončené verejné obstarávanie môže slúžiť aj ako pomocný nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov súvisiacich s daným verejným obstarávaním. Zároveň, ak je prijímateľ osobou podľa § 8 ods. 1 ZVO a ukončené verejné obstarávanie zrealizované podľa ZVO nie je možné akceptovať za nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov, prijímateľ preukáže hospodárnosť výdavkov na základe niektorého z ďalších pomocných nástrojov uvedených v [kapitole 4.](#) tejto príručky, v ktorej sú uvedené aj definičné znaky ukončeného verejného obstarávania.

9. V prípade, ak osoba, ktorá síce nie je verejným obstarávateľom ani obstarávateľom, ale v čase zadávania zákazky sa na ňu vzťahoval § 8 ods. 1 ZVO v znení účinnom pred 31.3.2022, táto osoba bola povinná postupovať podľa v tom čase účinného ZVO, a to aj v prípade, ak mala v danom čase čo i len vedomosť, že zákazka bude financovaná z verejných zdrojov. Na základe zákona č. 395/2021 Z.z., ktorým sa menil a dopĺňal ZVO, spod pôsobnosti ZVO boli vypustené tie prípady, keď verejný obstarávateľ poskytne osobe, ktorá nie je verejným obstarávateľom ani obstarávateľom<sup>1</sup> ani osobou podľa § 8 ods. 1 ZVO, finančné prostriedky (bez ohľadu na % podiel spolufinancovania) na dodanie tovarov, poskytnutie služieb a uskutočnenie stavebných prác až s účinnosťou od 31.3.2022.
10. Ak je prijímateľom obstarávateľ podľa § 9 ZVO, postupuje pri nadlimitných zákazkách podľa tretej hlavy druhej časti ZVO (t.j. podľa postupov vzťahujúcich sa na obstarávateľov podľa § 9 ZVO) a v súlade s postupmi a pravidlami uvedenými v tejto príručke v častiach týkajúcich sa [konfliktu záujmov](#), [ochrany hospodárskej súťaže](#) a povinností pri [predkladaní dokumentácie zo zadávania zákazky na kontrolu vykonávateľovi](#). V zmysle § 8 ods. 2 ZVO, obstarávateľ je povinný postupovať ako verejný obstarávateľ, ak mu verejný obstarávateľ poskytne viac ako 50 % finančných prostriedkov na zákazku na:
  - a) uskutočnenie stavebných prác, ktorej predpokladaná hodnota je rovnaká alebo vyššia ako finančný limit podľa § 5 ods. 2 ZVO alebo

<sup>1</sup> Napr. akciové spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným, SZČO a pod.

- b) poskytnutie služieb, ktoré sú spojené so zákazkou podľa písmena a) a ktorej predpokladaná hodnota je rovnaká alebo vyššia ako finančný limit pre nadlimitnú zákazku na poskytnutie služby ustanovený pre verejného obstarávateľa podľa § 7 ods. 1 písm. b) až e) ZVO

a táto zákazka nesúvisí s činnosťou podľa § 9 ods. 3 až 9 ZVO.

Ak je osoba podľa predchádzajúceho odseku povinná postupovať v súlade so ZVO, ukončené verejné obstarávanie môže slúžiť aj ako pomocný nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov súvisiacich s daným verejným obstarávaním. Zároveň, ak je prijímateľ, ktorý je obstarávateľom podľa § 9 ZVO, povinný postupovať podľa ZVO a ukončené verejné obstarávanie zrealizované podľa ZVO nie je možné akceptovať za nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov, resp. ak si uplatňuje niektorú z relevantných výnimiek podľa § 1 ZVO, prijímateľ preukáže hospodárnosť výdavkov na základe niektorého z ďalších pomocných nástrojov uvedených v [kapitole 4.](#) tejto príručky, v ktorej sú uvedené aj definičné znaky ukončeného verejného obstarávania.

11. Ak je prijímateľom obstarávateľ (§ 9 ZVO), ktorý nie je povinný pri zadávaní zákaziek postupovať v súlade so ZVO, je povinný pri výbere dodávateľa zabezpečiť dodržanie princípov uvedených v čl. 3 ods. 1 všeobecných zmluvných podmienok k zmluve o PPM. Prijímateľ preukáže hospodárnosť výdavkov na základe niektorého z pomocných nástrojov uvedených v [kapitole 4.](#) tejto príručky. Zároveň je prijímateľ povinný postupovať aj v súlade s postupmi a pravidlami uvedenými v tejto príručke v častiach týkajúcich sa [konfliktu záujmov](#), [ochrany hospodárskej súťaže](#) a povinností pri [predkladaní dokumentácie zo zadávania zákazky na kontrolu vykonávateľovi](#)
12. Ak je prijímateľ osobou, ktorá nie je ani verejným obstarávateľom podľa § 7 ZVO ani obstarávateľom podľa § 9 ZVO ani osobou podľa § 8 ods. 1 alebo ods. 2, t.j. nie je povinný postupovať podľa ZVO, alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, je povinný pri výbere dodávateľa postupovať v súlade s princípmi uvedenými v čl. 3 ods. 1 všeobecných zmluvných podmienok k zmluve o PPM. Prijímateľ preukáže hospodárnosť výdavkov na základe niektorého z pomocných nástrojov uvedených v [kapitole 4.](#) tejto príručky.
13. **Pre potreby tejto príručky sa pre proces zadávania zákazky zadávanej osobou, ktorá nie je povinná postupovať v súlade so ZVO a zákazky, ktorá je uvedená medzi tzv. „zákazkami z výnimky“ v § 1 ZVO používa spoločný pojem „obstarávanie.“**
14. Verejný obstarávateľ (podľa § 7 ZVO) a obstarávateľ (podľa § 9 ZVO), resp. osoba podľa § 8 ZVO, si nesmú pri zadávaní zákazky uplatniť niektorú z výnimiek podľa § 1 ZVO s cieľom vyhnúť sa použitiu postupov a pravidiel podľa ZVO.
15. Pri zadávaní zákaziek, bez ohľadu na to či ide o verejné obstarávanie realizované v súlade so ZVO alebo obstarávanie realizované v súlade s touto príručkou, je prijímateľ v súvislosti so zadávaním zákaziek na dodanie tovarov, poskytnutie služieb a uskutočnenie stavebných prác súvisiacich s implementáciou projektu povinný rešpektovať aj podmienky, postupy a pravidlá uvedené v príslušnej výzve alebo v priamom vyzvaní, schéme štátnej pomoci/schéme pomoci de minimis a v zmluve o PPM vrátane jej dodatkov.
16. Odporúčame sledovať webové sídlo <https://www.economy.gov.sk/podpora-investicii/plan-obnovy>, a to najmä z dôvodu získania informácií o aktualizácii príručky a ďalších informácií, ktoré bude vykonávateľ zverejňovať. V prípade zmien v príručke týkajúcich sa záväzných ustanovení je prijímateľ povinný ďalej postupovať podľa týchto zmien.
17. Príručka a každá jej aktualizácia nadobúda účinnosť dňom jej zverejnenia na webovom sídle MH SR v časti: [Záväzná dokumentácia pre implementáciu projektov | Dokumenty | Plán](#)

[obnovy](#) | [Podpora podnikateľov](#) | [MHSR \(gov.sk\)](#), resp. dátumom uvedeným na úvodnej strane príručky podľa toho, čo nastane neskôr.

18. Postup zadávania zákaziek nespádajúcich pod ZVO, ktorý bol začatý pred nadobudnutím účinnosti tejto príručky, sa dokončí podľa pravidiel upravených v príručke, ktorá bola platná a účinná v čase začatia postupu zadávania zákazky (t.j. zaslanie výzvy na predkladanie ponúk vybraným záujemcom/identifikovanie vybraných záujemcov napr. cez webové rozhranie alebo zverejnenie výzvy na predkladanie ponúk na webovom sídle prijímateľa, atď.). Avšak v prípade, ak pravidlá postupu pre zákazky nespádajúce pod ZVO sú výhodnejšie/jednoduchšie pre prijímateľa v zmysle aktuálne platnej a účinnej príručky v čase výkonu administratívnej finančnej kontroly verejného obstarávania/obstarávania, postupuje MH SR pri posudzovaní dodržania pravidiel pre zákazky nespádajúce pod ZVO, v zmysle pravidiel uvedených v aktuálne platnej a účinnej príručke v čase výkonu administratívnej finančnej kontroly verejného obstarávania/obstarávania.
19. Vykonávateľ overuje hospodárnosť výdavkov, t.j. posudzuje nástroj, ktorým prijímateľ preukázal hospodárnosť výdavkov, podľa pravidiel uvedených v príručke platnej a účinnej v čase výkonu administratívnej finančnej kontroly verejného obstarávania/obstarávania, resp. v čase výkonu administratívnej finančnej kontroly ŽoP.
20. Overenie dodržania pravidiel, postupov a princípov VO v súlade so ZVO a overenie dodržania pravidiel a postupov v súlade s touto príručkou a zmluvou o PPM vykonávateľ vykonáva spravidla v rámci finančnej kontroly verejného obstarávania/obstarávania.

**Upozornenie:**

V rámci obmedzení súvisiacich s verejným obstarávaním podľa čl. 5k nariadenia Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na **konanie Ruska**, ktorým destabilizuje **situáciu na Ukrajine**, ďalej len „nariadenie o sankciách“ zmenené a doplnené nariadením Rady (EÚ) č. 2022/578 z 8. apríla 2022 sa od 9.4.2022 uplatňujú vo verejnom obstarávaní postupy, **ktoré v rámci nadlimitných zákaziek určujú povinnosť vylúčenia ruských hospodárskych subjektov z verejných obstarávaní, ako aj ukončenie prebiehajúcich plnení zákaziek.**

Odporúčame v rámci zadávania nadlimitných zákaziek využiť **čestné vyhlásenie** o neprítomnosti ruskej účasti v ponuke. Vzor tohto prehlásenia je uvedený v dokumente [„Sankcie voči Rusku – Často kladené otázky o obmedzeniach súvisiacich s verejným obstarávaním, bod 11“](#).

Rovnako sa s obsahom uvedeného dokumentu odporúčame oboznámiť aj s ohľadom na ďalšie informácie v ňom uvedené, ktoré môžu byť nápomocné v orientovaní sa v tejto téme.

Zároveň upozorňujeme, že **bez ohľadu na predpokladanú hodnotu zákazky, zvolený postup verejného obstarávania a bez ohľadu na to, či ide o verejné obstarávanie alebo obstarávanie** platí:

- čl. 5aa ods. 1 nariadenia o sankciách, z ktorého vyplýva zákaz priamo alebo nepriamo sa zapojiť do akejkoľvek transakcie s právnickou osobou, subjektom alebo orgánom usadeným v Rusku, ktoré sú uvedené v prílohe XIX nariadenia o sankciách alebo s právnickou osobou, subjektom alebo orgánom usadeným mimo EÚ, ktoré vlastní z viac ako 50 % fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán uvedený v prílohe XIX nariadenia o sankciách, alebo konajú v mene alebo pokynov týchto osôb;
- čl. 5l nariadenia o sankciách, podľa ktorého sa sankcie vzťahujú na všetky právnické osoby, subjekty alebo orgány, ktoré figurujú v rámci zákazky a ktoré majú sídlo v Rusku a na právnické osoby, subjekty alebo orgány, ktoré z viac ako 50% priamo alebo nepriamo vlastní právnická osoba, subjekt alebo orgán so sídlom v Rusku;
- všeobecné ustanovenie týkajúce sa všetkých finančných prostriedkov, a tým je čl. 2 ods. 2 nariadenia Rady (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť alebo nezávislosť Ukrajiny, z ktorého vyplýva, že žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje sa priamo ani nepriamo nesprístupnia fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom,

alebo fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom, ktoré sú s nimi spojené, a ktoré sú uvedené v prílohe I, ani sa neposkytnú v ich prospech.

### 3. POSTUPY A PRAVIDLÁ ZADÁVANIA ZÁKAZIEK

1. Pravidlá a postupy uvádzané v nasledujúcich kapitolách sa vzťahujú na všetky zákazky, ktoré budú spolufinancované z prostriedkov mechanizmu POO, bez ohľadu na skutočnosť, či ide o zákazky realizované v súlade so ZVO alebo zákazky nespádajúce pod ZVO, ako aj bez ohľadu na to, či ich prijímateľ zrealizoval ešte pred schválením ŽoPM, alebo až po schválení ŽoPM, ak v ďalších ustanoveniach tejto príručky nie pri jednotlivých typoch zákaziek uvedené inak.

#### 3.1 Všeobecné pravidlá a postupy

1. Prijímateľ je povinný pri zadávaní zákaziek zabezpečiť dodržiavanie nasledujúcich princípov:
  - a) rovnaké zaobchádzanie a nediskriminácia hospodárskych subjektov,
  - b) transparentnosť, vrátane vylúčenia konfliktu záujmov,
  - c) hospodárnosť, proporcionalita, účinnosť, účelnosť a efektívnosť.
2. S cieľom zabezpečiť dodržanie vyššie uvedených princípov je potrebné vychádzať z definícií jednotlivých princípov, ktoré sú uvedené v [Metodike zadávania zákaziek](#)<sup>2</sup>, a to nasledovne:
  - Princíp **rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie** hospodárskych subjektov znamená, že prijímateľ pri zadávaní zákaziek pristupuje principiálne rovnakým spôsobom voči všetkým uchádzačom alebo záujemcom, pričom nesmie žiadneho z nich priamo alebo nepriamo, vedome alebo nevedome zvýhodňovať alebo znevýhodňovať oproti iným uchádzačom alebo záujemcom v rovnakom postavení.
  - Princíp **transparentnosti** má zabezpečiť predvídateľnosť konania prijímateľa pri zadávaní zákaziek (zo strany záujemcov alebo uchádzačov) a zároveň preskúmateľnosť, t. j. kontrolu nestrannosti každého úkonu prijímateľa vykonaného v súvislosti so zadávaním zákazky (zo strany kontrolných orgánov). Každé konanie prijímateľa, ktoré spôsobí nezrozumiteľnosť, nekontrolovateľnosť alebo ťažšiu kontrolovateľnosť zadávania zákaziek, je v rozpore s týmto princípom. Zároveň je potrebné zabezpečiť, aby v procese zadávania zákaziek **nedošlo ku konfliktu záujmov** s cieľom narušiť transparentnosť a férovosť zadávania zákaziek.
  - Princíp **proporcionality** vyžaduje, aby prijímateľ neprekračoval hranice toho, čo je vhodné a potrebné na dosiahnutie sledovaných cieľov. Na správnu aplikáciu tohto princípu je teda nevyhnutné poznať cieľ, ku ktorému má konanie v procese zadávania zákazky smerovať. Ak k danému cieľu vedie viacero možných ciest, prijímateľ sa má prikloniť k tej najmenej obmedzujúcej pre hospodárske subjekty.
  - Princíp **hospodárnosti a efektívnosti** má zabezpečiť dosiahnutie výberu takého uchádzača, ktorý za vynaložené prostriedky poskytne **najlepšie plnenie**, pričom hospodárny a efektívny je taký postup zadávania zákaziek, ktorý zabezpečí čo najvyšší počet predložených ponúk, a tým čo najširšiu hospodársku súťaž pri čo najmenšej finančnej a administratívnej náročnosti procesu zadávania zákaziek.

<sup>2</sup> Vydanej Úradom pre verejné obstarávanie, ktorá je dostupná na webovom sídle úradu.

- Princíp **účelnosti** má zabezpečiť, aby skutočný účel použitia finančných prostriedkov zodpovedal účelu, na ktorý boli poskytnuté.
  - Princíp **účinnosti** má zabezpečiť plnenie určených cieľov a dosahovanie plánovaných výsledkov vzhľadom na použité finančné prostriedky.
3. V prípade, ak sú v príslušnej schéme štátnej pomoci/schéme pomoci de minimis stanovené osobitné podmienky vo vzťahu k zadávaniu zákaziek/koncesií, prijímateľ je povinný postupovať v súlade s príslušnou schémou. Medzi osobitné podmienky patrí aj podmienka výberu koncesionára na súťažnom, transparentnom a nediskriminačnom základe, ktorá vylučuje priame zadanie koncesie. Bližšie definície týchto kritérií sú uvedené v bodoch 90 až 92 [Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie](#)<sup>3</sup>. Vykonávateľ je oprávnený stanoviť bližšie postupy pre zadávanie tohto typu zákaziek/koncesií v samostatnom záväznom dokumente/metodickom výklade.
  4. Prijímateľ je povinný predložiť na kontrolu všetku relevantnú dokumentáciu súvisiacu s postupom/spôsobom zadávania zákazky, ktorá je predmetom projektu financovaného z prostriedkov POO, pre účely overenia dodržania vyššie uvedených princípov.
  5. Prijímateľ je povinný uchovávať kompletnú dokumentáciu z procesu zadávania zákazky v rámci projektu v súlade s čl. 2 odsek 4 písm. g) všeobecných zmluvných podmienok k zmluve o PPM a do tejto doby **strpieť výkon kontroly/auditu** zo strany oprávnených osôb v zmysle zmluvy o PPM a poskytnúť im potrebnú súčinnosť. Stanovená lehota môže byť automaticky predĺžená v prípade, ak nedošlo k vysporiadaniu finančných vzťahov medzi vykonávateľom a prijímateľom na základe zmluvy o PPM.
  6. Prijímateľ sa zaväzuje zabezpečiť v rámci záväzkového vzťahu (vrátane objednávky) s každým dodávateľom povinnosť dodávateľa strpieť výkon kontroly/auditu súvisiaceho s dodávaným tovarom, službami a stavebnými prácami do uplynutia lehôt podľa článku 7 zmluvy o PPM, a to oprávnenými osobami na výkon tejto kontroly/auditu a poskytnúť oprávneným osobám všetku potrebnú súčinnosť, okrem prípadov, ak to nie je technicky možné zabezpečiť, teda napr. v prípade nákupu predmetu zákazky priamo cez objednávkový formulár internetového predajcu, ak je celý prieskum trhu realizovaný iba internetovým prieskumom. Zároveň sa uvedené nevzťahuje na záväzkové vzťahy (vrátane objednávky), **ktoré boli ukončené („skonsumované“) ešte pred nadobudnutím účinnosti zmluvy o PPM**. V takom prípade prijímateľ nemá povinnosť spätne zabezpečiť v rámci záväzkového vzťahu (vrátane objednávky) s každým dodávateľom povinnosť dodávateľa strpieť výkon kontroly/auditu súvisiaceho s dodávaným tovarom, službami a stavebnými prácami. V prípade, ak záväzkový vzťah s dodávateľom (vrátane objednávky) **vznikol pred nadobudnutím účinnosti zmluvy o PPM a po nadobudnutí jeho účinnosti ešte trvá/bude trvať**, je potrebné zabezpečiť v rámci záväzkového vzťahu (vrátane objednávky) s každým dodávateľom povinnosť dodávateľa strpieť výkon kontroly/auditu súvisiaceho s dodávaným tovarom, službami a stavebnými prácami (spravidla vo forme dodatku).
  7. Prijímateľ nesmie uzavrieť zmluvu, koncesnú zmluvu alebo rámcovú dohodu s uchádzačom alebo uchádzačmi, ktorí majú **povinnosť zapisovať sa do registra partnerov verejného sektora** podľa zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nie sú zapísaní v registri partnerov verejného sektora alebo ktorých subdodávateľa majú povinnosť zapisovať sa do registra partnerov verejného sektora a nie sú zapísaní v registri partnerov verejného sektora, ak z právnych predpisov SR nevyplýva inak. **Uvedené sa nevzťahuje na zmluvy/zmluvné vzťahy, ktoré boli ukončené („skonsumované“) ešte pred nadobudnutím účinnosti zmluvy o PPM, ak prijímateľovi nevyplývala táto**

<sup>3</sup> [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=oj:JOC\\_2016\\_262\\_R](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=oj:JOC_2016_262_R)

**povinnosť z platnej legislatívy.** V prípade, ak záväzkový vzťah s dodávateľom (vrátane objednávky) vznikol pred nadobudnutím účinnosti zmluvy o PPM a po nadobudnutí jeho účinnosti ešte trvá/bude trvať, je potrebné zabezpečiť v rámci záväzkového vzťahu (vrátane objednávky) s každým dodávateľom povinnosť dodávateľa zapísať sa do registra partnerov verejného sektora (spravidla vo forme dodatku).

8. Prijímateľovi sa odporúča zabezpečiť v rámci záväzkového vzťahu s dodávateľom právo prijímateľa bez akýchkoľvek sankcií odstúpiť od zmluvného vzťahu s dodávateľom v prípade, kedy ešte nedošlo k plneniu zo zmluvného vzťahu medzi prijímateľom a dodávateľom a výsledky finančnej kontroly vykonávateľa neumožňujú financovanie projektu z prostriedkov mechanizmu.
9. Postupy pri zadávaní zákaziek musia byť v súlade s právnymi predpismi SR a EÚ<sup>4</sup>

## 3.2 Špecifické postupy a pravidlá pre proces obstarávania

1. V rámci postupov obstarávania (pojem používaný pre zadávanie zákaziek nespádajúcich pod ZVO) nie je povinnosťou určovať predpokladanú hodnotu zákazky.
2. Prijímateľ má právo zadať zákazku obstarávania v súlade so svojimi bežnými obstarávacími postupmi, za predpokladu, že sa zákazka zadá najvýhodnejšej ponuke, resp. najnižšej ponuke a vylúči sa konflikt záujmov.
3. Plnenie môže byť založené na písomnej zmluve alebo prijímateľ môže predložiť aj objednávku ako jednu z foriem písomného zmluvného vzťahu. Pokiaľ plnenie nie je zachytené ani písomnou zmluvou, ani objednávkou, ale iným spôsobom (napr. pokladničným blokom, príjmovým dokladom a pod.), ktorý jednoznačne a hodnoverne preukazuje formálne, príp. aj vecné naplnenie výsledku obstarávania, tento doklad pre potreby kontroly nahrádza písomný zmluvný vzťah.
4. Medzi náležitosti objednávky patrí najmä:
  - dátum jej vyhotovenia,
  - kompletné a správne identifikačné údaje prijímateľa a dodávateľa / poskytovateľa t.j. obchodné meno/ názov, IČO, adresa sídla, príp. aj kontaktného miesta),
  - jednoznačná špecifikácia objednávaného tovaru alebo služby (v zmysle predloženej alebo identifikovanej ponuky),
  - dohodnutá cena (bez DPH, výška DPH a cena s DPH v zmysle predloženej alebo identifikovanej ponuky),
  - lehota a miesto plnenia (v súlade s výzvou na predloženie ponuky, ak relevantné),
  - ďalšie náležitosti podľa požiadaviek prijímateľa (v súlade s výzvou na predloženie ponuky, ak relevantné).

## 4. POMOCNÉ NÁSTROJE NA PREUKÁZANIE HOSPODÁRNOSTI VÝDAVKOV

1. Prijímateľ preukazuje zabezpečenie dodržania princípu hospodárnosti výdavkov súvisiacich s danou zákazkou na základe niektorého z **pomocných nástrojov uvedených v nasledujúcich podkapitolách tejto kapitoly 4.**, pričom je oprávnený si sám určiť, ktorý pomocný nástroj na

<sup>4</sup> Napr. zákon č. 187/2021 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

preukázanie hospodárnosti výdavkov si zvolí. Uvedené nezbavuje prijímateľa povinnosti postupovať pri zadávaní zákazky v súlade so ZVO, ak sa naňho táto povinnosť vzťahuje.

2. Pomocné nástroje na preukázanie hospodárnosti výdavkov sa primerane aplikujú aj pri dodatkoch, ak predmet dodatku bude takej povahy, ktorá má/mohla by mať dopad na výslednú sumu plnenia, ako aj pri plneniach na základe rámcových dohôd.
3. V prípade zákaziek zadávaných na základe rámcovej dohody sa hospodárnosť výdavkov preukazuje vo vzťahu k rámcovej dohode ako celku, ak je rámcová dohoda uzatvorená s jedným dodávateľom a čiastkové objednávky, resp. čiastkové zmluvy predstavujú formu vecného plnenia v súlade s podmienkami rámcovej dohody, pričom opis predmetu zákazky, množstvo, cena a časové obdobie dodávky tovaru, poskytnutia služby a realizácie stavebných prác ostávajú zachované zároveň bez vstupu nového subjektu, napr. v podobe subdodávateľa. V opačnom prípade, t.j. ak je rámcová dohoda uzatvorená s viacerými dodávateľmi, resp. so vstupom nového subjektu, napr. v podobe subdodávateľa alebo ak čiastkové objednávky/čiastkové zmluvy nie sú zadávané na základe vopred určených podmienok uvedených v rámcovej dohode, resp. v prípade opätovného otvorenia súťaže je potrebné hospodárnosť preukázať vo vzťahu ku každej jednotlivej čiastkovej objednávke/čiastkovej zmluve.
4. Vykonávateľ je oprávnený vyzvať prijímateľa, aby predložil iný nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov, ak má pochybnosti o vhodnosti pomocného nástroja na preukázanie hospodárnosti výdavkov pôvodne predloženého zo strany prijímateľa. Vykonávateľ je tiež oprávnený podľa vlastného uváženia vykonať aj overenie hospodárnosti z vlastnej úrovne, napr. na základe vlastného prieskumu trhu alebo na základe inštitútu odborného/znaleckého posudku.

#### **4.1 Ukončené verejné obstarávanie**

1. Tento pomocný nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov je možné aplikovať výlučne pri zákazkách spadajúcich pod zákon o verejnom obstarávaní.
2. Ukončené verejné obstarávanie je možné považovať za nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov zo strany prijímateľa, ak:
  - v procese zadávania zákazky boli predložené min. 2 cenové ponuky spĺňajúce požiadavky na predmet zákazky (t.j. technické parametre predmetu zákazky požadované prijímateľom) a zároveň
  - kontrolou neboli zistené porušenia v postupoch verejného obstarávania s vplyvom alebo možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania.
3. Ukončené verejné obstarávanie nie je možné považovať za nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov, ak:
  - prijímateľ v rámci verejného obstarávania využil tzv. „reverznú súťaž“ a vyhodnocoval požiadavky na predmet zákazky iba u uchádzača, ktorý sa umiestnil na prvom mieste v poradí alebo
  - v rámci verejného obstarávania bola predložená len jedna cenová ponuka alebo
  - kontrolu boli zistené porušenia s vplyvom alebo možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania.
4. V prípade, ak verejné obstarávanie predložené na kontrolu zo strany prijímateľa nespĺňa vyššie uvedené podmienky odôvodňujúce akceptovanie ukončeného verejného obstarávania ako nástroja na preukázanie hospodárnosti výdavkov, prijímateľ je oprávnený hospodárnosť

výdavkov preukázať na základe niektorého z ďalších pomocných nástrojov uvedených v nasledujúcich podkapitolách.

## 4.2 Prieskum trhu

1. V prípade, ak prijímateľ zadáva zákazku prieskumom trhu, tento prieskum môže zároveň slúžiť aj ako nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov.
2. Prieskum trhu za účelom preukázania hospodárnosti výdavkov je úspešný za predpokladu predloženia/identifikovania **minimálne dvoch cenových ponúk, ktoré spĺňajú požiadavky na rovnaký predmet zákazky** (t.j. technické parametre predmetu zákazky požadované prijímateľom). Vo výnimočných prípadoch, kedy nie je možné získať cenovú ponuku na rovnaký predmet zákazky, je prijímateľ oprávnený predložiť druhú cenovú ponuku na porovnateľný predmet zákazky, pričom musí zdôvodniť v čom spočíva porovnateľnosť cenovej ponuky.
3. V prípade, **ak prijímateľ ešte nedisponuje cenovou ponukou** hospodárskeho subjektu, v prospech ktorého má byť zadaná zákazka, môže osloviť so žiadosťou o predloženie cenovej ponuky **minimálne dva** relevantné hospodárske subjekty oprávnené dodávať predmet zákazky, resp. identifikuje napr. na internete **minimálne dve cenové ponuky** (napr. priamo na webových sídlach potenciálnych dodávateľov v zverejnených cenníkoch). Cenové ponuky musia byť na rovnaký predmet zákazky a z časového hľadiska nesmie byť rozdiel medzi vyhotovením/identifikovaním cenových ponúk viac ako 6 mesiacov. V prípade, ak je rozdiel medzi cenovými ponukami väčší ako 6 mesiacov, prijímateľ túto skutočnosť zdôvodní, resp. získa vyjadrenia od predkladateľov cenových ponúk, že cena na trhu nezaznamenala zmenu.
4. V prípade, **ak už prijímateľ disponuje cenovou ponukou** hospodárskeho subjektu, v prospech ktorého bude zákazka zadaná, za účelom preukázania hospodárnosti výdavkov môže osloviť so žiadosťou na predloženie cenovej ponuky **minimálne jeden ďalší hospodársky subjekt** oprávnený dodávať predmet zákazky, **resp. identifikuje minimálne jedného ďalšieho potenciálneho dodávateľa** oprávneného dodávať predmet zákazky a jeho cenovú ponuku (napr. na webovom sídle potenciálneho dodávateľa) tak, aby mal na porovnanie okrem cenovej ponuky hospodárskeho subjektu, ktorému bude zákazka zadaná, minimálne jednu ďalšiu cenovú ponuku na rovnaký predmet zákazky. Z časového hľadiska nesmie byť rozdiel medzi dátumami vyhotovenia/identifikovania porovnávaných cenových ponúk viac ako 6 mesiacov. Ak sú cenové ponuky staršie ako 6 mesiacov, prijímateľ je povinný zdôvodniť túto skutočnosť (napr. že cena na trhu nezaznamenala zmenu), resp. požiada hospodársky subjekt, v prospech ktorého má byť zákazka zadaná, o aktualizáciu predmetnej ponuky.<sup>5</sup>
5. Celý postup prijímateľa bude zhrnutý v zázname z prieskumu trhu. Vzorový záznam tvorí **prílohu č. 1 tejto príručky**.
6. V prípade prieskumu trhu realizovaného prostredníctvom viacerých kôl získavania podkladov k prieskumu trhu, kde dochádza napr. k postupnému dopĺňaniu technickej špecifikácie, resp. iným úpravám v rámci zadania požiadaviek prijímateľa na predmet zákazky, je pre posúdenie hospodárnosti rozhodné posledné kolo, ktoré obsahuje kompletnú technickú špecifikáciu predmetu zákazky.

<sup>5</sup> V prípade, ak prijímateľ už má s dodávateľom uzatvorenú zmluvu a za účelom preukázania hospodárnosti výdavkov súvisiacich s touto zmluvou dodatočne identifikuje ďalšiu cenovú ponuku, má sa za to, že cenová ponuka dodávateľa, s ktorým prijímateľ uzatvoril dodávateľskú zmluvu platí počas trvania zmluvy a teda v tomto prípade skutočnosť, že zmluva s dodávateľom trvá nahrádza požiadavku na aktualizáciu ceny.

7. V prípade využitia internetového prieskumu trhu je potrebné vyhotoviť a zachovať auditnú stopu/dokumentáciu z internetového prieskumu (napr. print screen), z ktorej budú zjavné všetky požadované údaje (napr. musí byť jasne viditeľný dátum vykonania prieskumu, cena, obchodné meno spoločnosti, identifikovaný predmet zákazky a jeho technická špecifikácia a pod. ) a zároveň aj adresa webového sídla výrobcu / dodávateľa, na ktorom sa cenová ponuka získala. Tiež je potrebné v hypertextovom formáte uložiť internetovú adresu – tzv. „link“ na ponuku/záznam, z ktorého prijímateľ vychádzal pri porovnávaní ponúk (napr. internetovú adresu tovaru v e-shope, pričom aj v takomto prípade je potrebné archivovať print screen).

### 4.3 Odborný/znalecký posudok

1. Odborný/znalecký posudok musí byť vypracovaný znalcom<sup>6</sup>, resp. odborne spôsobilou osobou<sup>7</sup> v príslušnej oblasti, pričom prijímateľ je povinný zabezpečiť vylúčenie konfliktu záujmov vo vzťahu k znalcovi, resp. odborne spôsobilej osobe (vo verejne dostupných registroch).
2. Výsledkom práce znalca sú najmä znalecký posudok a jeho doplnenie, odborné stanovisko alebo potvrdenie a odborné vyjadrenie a vysvetlenie. Náležitosti znaleckého posudku definuje zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré sa primerane aplikujú aj na odborné stanovisko alebo potvrdenie a odborné vyjadrenie a vysvetlenie, pričom ich súčasťou okrem iného musí byť aj:
  - a) identifikácia predmetu zákazky, ktorý je predmetom overenia hospodárnosti spolu s identifikáciou kódu a názvu projektu, ku ktorému sa vzťahuje,
  - b) cena predmetu zákazky (vyjadrenú absolútnym číslom alebo intervalom, pričom cena sa zaokrúhľuje matematicky na desiatky EUR), ktorá je primeraná v danom mieste a čase.
3. Výsledkom práce odborne spôsobilej osoby je odborné stanovisko vyhotovené vo forme odborného posudku.
4. V prípade, že odborný/znalecký posudok nie je možné vypracovať pred dodaním predmetu zákazky na miesto určenia v zmysle dodávateľsko-odberateľskej zmluvy, predmetná skutočnosť musí byť zo strany prijímateľa preukázaná a musí byť súčasťou dokumentácie z obstarávania. Prijímateľ v takom prípade zabezpečí odborný/znalecký posudok po dodaní predmetu zákazky na miesto určenia a predloží ho vykonávateľovi najneskôr spolu so ŽoP, v ktorej si bude nárokovať oprávnené výdavky na predmet zákazky.
5. Odborný posudok musí byť vypracovaný tak, aby bol preskúmateľný. To znamená, že musí byť vypracovaný v rozsahu, ktorý umožní preskúmať závery z neho vyplývajúce, vrátane preskúmania spôsobu, akým osoba vykonávajúca overenie hospodárnosti výdavkov dospela k stanoveniu výslednej ceny. V posudku sa uvedie cena, ktorú možno považovať za primeranú, vyjadrenú absolútnym číslom alebo intervalom, ktorého horná hranica predstavuje maximálnu hranicu po zohľadnení všetkých osobitostí a iných špecifik súvisiacich s dodávkou posudzovaného predmetu na úrovni zákazky/logického celku.
6. Odborný posudok musí obsahovať:

<sup>6</sup> Podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

<sup>7</sup> Osoba, ktorá má odbornú spôsobilosť a skúsenosti v príslušnej oblasti. Prijímateľ musí vedieť preukázať odbornú spôsobilosť a skúsenosti v príslušnej oblasti.

- a) identifikáciu predmetu zákazky, ktorý je predmetom overenia hospodárnosti spolu s identifikáciou kódu a názvu projektu, ku ktorému sa vzťahuje,
  - b) zoznam podkladov, ktoré boli osobe vykonávajúcej overenie hospodárnosti výdavkov poskytnuté zo strany prijímateľa,
  - c) identifikáciu zdrojov, ktoré boli použité pre stanovenie ceny, ktorá je primeraná – podstatné zdroje môžu byť k odbornému posudku priložené ako príloha, na ktoré bude odborný posudok len odkazovať, pričom v prípade, ak bol odborný posudok vypracovaný znalcom s využitím odborného odhadu, sa identifikácia zdrojov podľa tohto bodu osobitne neuvádza,
  - d) stručný popis postupu zisťovania ceny, ktorá je primeraná<sup>8</sup> v danom mieste a čase,
  - e) cenu predmetu zákazky (vyjadrenú absolútnym číslom alebo intervalom, pričom cena sa zaokrúhľuje matematicky na desiatky EUR), ktorá je primeraná,
  - f) identifikáciu osoby, ktorá vypracovala odborný posudok vrátane podpisu a dátumu vyhotovenia odborného posudku.
7. Za nástroj na overenie hospodárnosti nie je možné považovať taký odborný posudok, znalecký posudok, odborné stanovisko alebo potvrdenie a odborné vyjadrenie a vysvetlenie, ktoré pre stanovenie primeranej ceny predmetu zákazky v danom mieste a čase využijú metódy využívajúce ako základňu výpočtu hodnotu predmetu zákazky, ktorá je predmetom overenia hospodárnosti.

#### 4.4 Ďalšie pomocné nástroje

1. Medzi ďalšie pomocné nástroje na preukázanie hospodárnosti výdavkov patria:
  - Finančné limity, percentuálne limity, benchmarky, pričom tieto pomocné nástroje na preukázanie hospodárnosti výdavkov určuje vykonávateľ a prijímateľ ich môže aplikovať len v prípade, ak sú uvedené priamo v príslušnej výzve/priamom vyzvaní.
  - Všeobecné cenníky/sadzobníky.
2. V prípade, ak na trhu neexistuje súťaž alebo znalec/odborník v danej oblasti, prijímateľ môže preukázať hospodárnosť výdavkov predložením špecifických pomocných nástrojov, ako napr.: analýza prijímateľa k overeniu hospodárnosti výdavkov porovnaním s inou ponukou, ktorá vykazuje určité spoločné znaky, pričom zdôvodnenie „porovnateľnosti“ ponuky je na prijímateľovi.

### 5. PREDKLADANIE DOKUMENTÁCIE Z VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA /OBSTARÁVANIA NA KONTROLU

1. Kompletnú dokumentáciu z verejného obstarávania/obstarávania (ďalej aj pod spoločným názvom „zadávanie zákazky“) prijímateľ predkladá na kontrolu **po nadobudnutí účinnosti zmluvy s úspešným dodávateľom, najneskôr spolu so žiadosťou o platbu, v ktorej sú prvýkrát nárokované súvisiace výdavky, ak v zmluve o PPM nie je uvedené inak.** Spolu s dokumentáciou prijímateľ predkladá aj **žiadosť o vykonanie kontroly.** Dokumentácia musí byť predložená v slovenskom alebo českom jazyku. Ak boli ponuky dodávateľa predložené v cudzom jazyku, musia byť predložené v pôvodnom jazyku a súčasne musia byť preložené do

<sup>8</sup> Neprimeraná cena vyplýva z § 12 ods. 1 až 3 zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.

slovenského jazyka (úradný preklad, ani preklad z českého jazyka sa nevyžaduje). Nevyžaduje sa, aby preklad do slovenského jazyka zabezpečil predkladateľ ponuky, môže ho zabezpečiť prijímateľ.

2. Kompletnú dokumentáciu zo zadávania zákazky **tzv. „malého rozsahu“ – výnimka zo ZVO<sup>9</sup>**, ako aj kompletnú dokumentáciu zo **zadávania zákazky nespádajúcej pod pôsobnosť ZVO, ktorá je vo finančnom limite zákazky tzv. „malého rozsahu“<sup>10</sup>**, prijímateľ predkladá až spolu so ŽoP, ktorá obsahuje výdavky z predmetnej zákazky.
3. Súčasťou dokumentácie zo zadávania zákazky je aj relevantný **nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov** (záznam z prieskumu trhu alebo iný pomocný nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov, v súlade s touto príručkou), na základe ktorého prijímateľ preukazuje a vykonávateľ overí hospodárnosť výdavkov v rámci administratívnej finančnej kontroly VO/obstarávania, resp. administratívnej finančnej kontroly ŽoP.
4. Vykonávateľ začne kontrolu dokumentácie až po doručení kompletnej dokumentácie, súčasťou ktorej musí byť aj žiadosť o vykonanie kontroly, v elektronickej podobe (prostredníctvom elektronickej schránky cez službu „Všeobecná agenda“, resp. prostredníctvom informačného systému pre Plán obnovy, ak vykonávateľ oznámil prijímateľovi možnosť komunikovať prostredníctvom takého informačného systému, resp. prostredníctvom elektronického úložiska podľa dohody medzi Vykonávateľom a Prijímateľom). V prípadoch, keď nie je možné kompletnú dokumentáciu predložiť ako prílohu/prílohy v rámci jedného elektronického podania, prijímateľ predloží dokumentáciu po častiach, v rámci viacerých podaní. Spolu so žiadosťou o vykonanie kontroly prijímateľ povinne predkladá aj čestné vyhlásenie k úplnosti dokumentácie z VO/obstarávania a súladu dokumentácie s originálom, ktorého vzor je **prílohou č. 2 tejto príručky**. Čestné vyhlásenie sa vzťahuje na všetku predkladanú dokumentáciu zo zadávania zákazky.
5. Vykonávateľ v prípade nejasností, resp. neúplnosti dokumentácie vyzve prijímateľa na doplnenie a vyjadrenie. Zároveň oznámi zastavenie plynutia lehoty na výkon administratívnej finančnej kontroly do doby doplnenia. Prijímateľ v prípade úpravy dokumentácie je povinný predložiť doplnenie/vysvetlenie určeným spôsobom. Pokiaľ nebudú doplnené a predložené všetky požadované dokumenty a vyjadrenie ku všetkým bodom, nebude doplnenie považované za úplné a vykonávateľovi neplynie lehota na výkon kontroly.
6. Doplnením alebo vysvetlením dokumentácie na základe žiadosti vykonávateľa o vysvetlenie alebo doplnenie dokumentácie nemôže dôjsť k zmene pôvodne predložených dokladov, resp. údajov v nich uvedených (napr. údaje uvedené vo výzve na predkladanie ponúk, údaje uvedené v predložených ponukách). V prípade takejto zmeny je vykonávateľ oprávnený obrátiť sa na orgány činné v trestnom konaní.
7. Prijímateľ predkladá zmluvu s úspešným uchádzačom (ak relevantné) spôsobom, ktorý zabezpečí identifikáciu osôb, ktoré zmluvu podpísali, aby bolo možné overiť ich oprávnenosť konať v mene zmluvnej strany.

## 6. KONTROLA VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA/OBSTARÁVANIA

1. Lehoty na výkon kontroly verejného obstarávania/obstarávania pre vykonávateľa začínajú plynúť prvým pracovným dňom nasledujúcim po dni evidovania **prijatej žiadosti prijímateľa o vykonanie kontroly** a predložení kompletnej dokumentácie zo zadávania zákazky. Vykonávateľ je oprávnený nevykonať kontrolu verejného obstarávania/obstarávania ako

<sup>9</sup> Zákazky podľa § 1 ZVO ods. 14 aktuálne platného ZVO, resp. § 1 ods. 15 predchádzajúceho znenia ZVO.

<sup>10</sup> Do 50 000 EUR (resp. do 10 000 EUR podľa predchádzajúceho znenia ZVO).

samostatnú kontrolu, ale ako súčasť administratívnej finančnej kontroly ŽoP, ktorá obsahuje výdavky súvisiace s daným verejným obstarávaním/obstarávaním. V takomto prípade lehota na vykonanie kontroly začína plynúť po doručení ŽoP.

2. Vykonávateľ je oprávnený vykonať kontrolu postupu zadávania zákaziek spadajúcich pod zákon o verejnom obstarávaní vrátane postupu vo fáze zmeny zmluvy na základe hodnotenia rizík verejného obstarávania. Medzi základné rizikové faktory patrí: podozrenie zo spáchania podvodu a korupcie, konflikt záujmov, kolúzne správanie a zvolený postup verejného obstarávania na základe finančných limitov. Vykonávateľ vykoná kontrolu verejného obstarávania v prípade, ak na základe ním vykonanej rizikovej analýzy bude stanovená potreba výkonu kontroly. V prípade zákaziek nespádajúcich pod zákon o verejnom obstarávaní, vykonávateľ vyhodnotí rizikové faktory vedúce k identifikácii možných rizík podvodu, korupcie, konfliktu záujmov a kolúzneho správania.
3. V prípade rámcovej dohody, ak je uzatvorená s jedným dodávateľom, kde prijímateľ v rámci prieskumu trhu overoval hospodárnosť napr. podľa všeobecných vyžiadaných cenníkov od spoločností a v čiastkovej objednávke, resp. v čiastkovej zmluve bude uvedený osobitný úkon, ktorý v zmysle pôvodných cenníkov nie je možné jednoznačne priradiť pod konkrétny úkon cenníkov, ktoré obsahovali všeobecné formulácie varianty úkonov (primárne relevantné pre oblasť služieb – právne služby, patenty, manažment a pod.), alebo ak je rámcová dohoda uzatvorená s viacerými dodávateľmi, resp. v prípade opätovného otvorenia súťaže, resp. so vstupom nového subjektu, napr. v podobe subdodávateľa, je čiastková objednávka/čiastková zmluva predmetom samostatnej administratívnej finančnej kontroly z dôvodu potreby overenia hospodárnosti každej čiastkovej objednávky, resp. čiastkovej zmluvy. Za týmto účelom prijímateľ predloží spolu s čiastkovou objednávkou/zmluvou na kontrolu aj žiadosť o vykonanie kontroly. Spolu so žiadosťou o vykonanie kontroly prijímateľ povinne predkladá aj čestné vyhlásenie k úplnosti dokumentácie z VO/O a súladu dokumentácie s originálom, ktorého vzor je **prílohou č. 2 tejto príručky**. Čestné vyhlásenie sa vzťahuje na všetku predkladanú dokumentáciu.
4. Lehota na výkon kontroly vykonávateľa je **40 pracovných dní**.
5. Ak vykonávateľ zašle prijímateľovi žiadosť o vysvetlenie alebo doplnenie dokumentácie, určí prijímateľovi lehotu na zaslanie vysvetlenia alebo doplnenia. Dňom odoslania žiadosti sa lehota na výkon kontroly prerušuje. Plynutie lehoty pokračuje v nasledujúci pracovný deň po doplnení kompletnej dokumentácie/úplného vyjadrenia podľa žiadosti vykonávateľa.
6. Ak neboli kontrolou zistené nedostatky, vykonávateľ vypracuje správu z kontroly a zašle ju prijímateľovi. Momentom ukončenia kontroly je v tomto prípade zaslanie správy z kontroly prijímateľovi. Týmto úkonom sú výdavky súvisiace s danou zákazkou pripustené do financovania.
7. Ak boli kontrolou zistené nedostatky, vykonávateľ vypracuje návrh správy z kontroly, v ktorom uvedie zistené nedostatky, odporúčania na odstránenie nedostatkov, lehotu na podanie námietok k zisteným nedostatkom, ako aj lehoty na iné skutočnosti.
8. Po doručení návrhu správy z kontroly je prijímateľ oprávnený v stanovenej lehote podať námietky k zisteným nedostatkom. Námietky musí prijímateľ písomne zdôvodniť, prípadne aj podložiť relevantnou dokumentáciou. Ak prijímateľ v stanovenej lehote nepredloží žiadne námietky alebo doručí oznámenie, že nemá námietky k návrhu správy z kontroly, vykonávateľ bude považovať zistené nedostatky za akceptované. V prípade, že prijímateľ zašle námietky, ktoré nebudú zo strany vykonávateľa akceptované, vykonávateľ zdôvodnenie neakceptovania námietok uvedie v správe z kontroly. Momentom ukončenia kontroly je zaslanie správy z kontroly prijímateľovi.

9. V prípade, že vykonávateľ akceptuje námietky prijímateľa a na ich základe budú odstránené nedostatky, vykonávateľ vypracuje správu z kontroly. Momentom ukončenia kontroly je v tomto prípade zaslanie správy z kontroly prijímateľovi. Týmto úkonom sú výdavky súvisiace s danou zákazkou pripustené do financovania.
10. V prípade, ak kontrolou verejného obstarávania budú zistené nedostatky s vplyvom alebo možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania, vykonávateľ zašle podnet na ÚVO. Vykonávateľ je oprávnený pripustiť výdavky súvisiace s danou zákazkou do financovania. V prípade, ak ÚVO zistí porušenia zákona o verejnom obstarávaní, uplatní sankciu v zmysle ZVO.
11. **Predmetom kontroly verejného obstarávania a obstarávania je aj možný výskyt závažných nezrovnalostí, akými sú najmä podvod, korupcia, konflikt záujmov alebo dvojité financovanie.** V prípade identifikovania závažných nezrovnalostí vykonávateľ oznámi zistené nedostatky orgánom príslušným konať v danej veci, a to napr. ÚVO, orgánom činným v trestnom konaní alebo Protimonopolnému úradu. Závery kontroly vykonávateľa budú závisieť od rozhodnutia príslušných orgánov. V prípade, ak sa kontrola zadávania zákazky vykonáva v rámci administratívnej finančnej kontroly ŽoP, je možný výskyt závažných nezrovnalostí predmetom tejto kontroly.

## 7. ZMENY PLNENIA ZMLUVNÉHO VZŤAHU

1. Podmienky zmien plnenia zmluvných vzťahov, ktoré sú výsledkom verejného obstarávania upravuje § 18 ZVO - Zmena zmluvy, rámcovej dohody a koncesnej zmluvy počas ich trvania.
2. V prípade, že dôjde k zmene podmienok plnenia zmluvného vzťahu s dodávateľom (zmena zmluvy/objednávky), prijímateľ je povinný predložiť na kontrolu dokumentáciu k zmene a odôvodnenie zmeny.
3. Na predkladanie dokumentácie k zmene plnenia sa vzťahujú rovnaké pravidlá ako na predkladanie dokumentácie na kontrolu verejného obstarávania/obstarávania. Prijímateľ predkladá kompletnú dokumentáciu k zmene plnenia na kontrolu po nadobudnutí účinnosti zmeny záväzkového vzťahu (dodatok k zmluve/zmena objednávky), najneskôr spolu so žiadosťou o platbu, v ktorej sú prvýkrát nárokované výdavky súvisiace so zmenou.
4. Predmetom kontroly zmeny plnenia je posúdenie súladu zmien vyplývajúcich z dodatku so ZVO (ak relevantné), so schváleným projektom a účinnou zmluvou o PPM. V prípade zistení nesúladu bude dodatok posudzovaný s ohľadom na možnosti ďalšieho spolufinancovania z mechanizmu.
5. Ak sú predmetom zmeny identifikačné a kontaktné údaje zmluvných strán (napr. adresa sídla, kontaktné osoby, číslo bankového účtu a pod.), kontrola sa nevykonáva.
6. V prípade, ak v dôsledku zmeny zmluvného vzťahu (napríklad zmena predmetu zákazky, predĺženie lehoty dodania, atď.) nemožno pôvodne predložený nástroj na preukázanie hospodárnosti výdavkov považovať už za nástroj na overenie hospodárnosti výdavkov, **vykonávateľ vyzve prijímateľa, aby preukázal hospodárnosť výdavkov predložením nového pomocného nástroja na preukázanie hospodárnosti výdavkov v zmysle zmeny zmluvného vzťahu.** Vykonávateľ vyhodnotí každú zmenu zmluvného vzťahu a potrebu predloženia nového nástroja na preukázanie hospodárnosti výdavkov individuálne, vo väzbe na obsah konkrétnej zmeny, ako aj ďalšie okolnosti, ktoré ku zmene viedli.

**Upozornenie:**

Upozorňujeme prijímateľov, že aj v prípade zmien zmluvného vzťahu, ktorý je výsledkom obstarávania (zadávaní zákaziek nespádajúcich pod ZVO) je potrebné zabezpečiť **dodržanie základných princípov**, ktorými sú:

- a) rovnaké zaobchádzanie a nediskriminácia hospodárskych subjektov,
- b) transparentnosť, vrátane vylúčenia konfliktu záujmov,
- c) hospodárnosť, proporcionalitu, účinnosť, účelnosť a efektívnosť.

## 8. KONFLIKT ZÁUJMOV VO VEREJNOM OBSTARÁVANÍ/OBSTARÁVANÍ

1. Prijímateľ je povinný zabezpečiť, aby v procese zadávania zákazky nedošlo ku konfliktu záujmov, ktorý by mohol narušiť alebo obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania.
2. Prijímateľ, ktorý je pri zadávaní zákazky povinný postupovať v súlade so ZVO (verejný obstarávateľ, obstarávateľ a osoby podľa § 8 ZVO), zabezpečí riešenie konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní v súlade s § 23 ZVO a v súlade s touto kapitolou tejto príručky. Pravidlá podľa tejto kapitoly sa primerane uplatnia aj v prípade zákaziek nespádajúcich pod ZVO.
3. V rámci procesu zadávania zákazky sa odporúča určiť možné zainteresované osoby (príklady zainteresovaných osôb sú uvedené v tabuľke nižšie) a zabezpečiť ich poučenie vo väzbe na možný konflikt záujmov.
4. V prípade, ak je zainteresovaná osoba na strane hospodárskeho subjektu, ktorý vypracoval súťažné podklady alebo ich časť (napr. vypracoval projektovú dokumentáciu) a zároveň uspel v postupe zadávania zákazky, v rámci ktorej boli použité tieto súťažné podklady, pričom uvedená skutočnosť mohla mať vplyv na výsledok zadávania zákazky, vykonávateľ v rámci kontroly verejného obstarávania overí, či sa prijímateľ zaoberal predbežným zapojením uchádzača/záujemcu a ak bolo predbežné zapojenie identifikované, či prijal primerané opatrenia vo vzťahu k tejto skutočnosti, ktoré by eliminovali riziko narušenia hospodárskej súťaže a nenarušenia princípu rovnakého zaobchádzania v predmetnej súťaži. Uvedené nie je relevantné v prípade zadávania zákaziek, pri ktorých sa neuplatňuje súťažný postup na výber dodávateľa.
5. Vykonávateľ požaduje, aby súčasťou dokumentácie z každého verejného obstarávania/obstarávania predkladaného vykonávateľovi na kontrolu bolo čestné vyhlásenie prijímateľa o neprítomnosti konfliktu záujmov, ktorého odporúčaný vzor je uvedený **v prílohe č. 3 tejto príručky**. Zainteresované osoby na strane prijímateľa potvrdzujú svojim podpisom čestné vyhlásenie k neprítomnosti konfliktu záujmov až v štádiu po predložení ponuky/ponúk od uchádzačov. Čestné vyhlásenie k neprítomnosti konfliktu záujmov v prípade zainteresovanej osoby s rozhodovacími právomocami prijímateľa sa týka aj štatutárneho zástupcu. V prípade, ak prijímateľ postupoval pri zadávaní zákazky podľa vlastných interných postupov a tieto postupy nevyžadujú predloženie čestných vyhlásení k neprítomnosti konfliktu záujmov, je povinný v rámci dokumentácie z obstarávania uviesť akým spôsobom prijímateľ zabezpečil, aby nedošlo ku konfliktu záujmov pri posudzovaní ponúk uchádzačov a pri výbere úspešného uchádzača (napr. predložením internej smernice upravujúcej predchádzanie, oznamovanie a riešenie konfliktu záujmov, atď.).
6. Pojem konflikt záujmov zahŕňa najmä situáciu, ak zainteresovaná osoba, ktorá môže ovplyvniť výsledok alebo priebeh verejného obstarávania/obstarávania, má priamy alebo nepriamy finančný záujem, ekonomický záujem alebo iný osobný záujem, ktorý možno považovať za ohrozenie jej nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s verejným obstarávaním/obstarávaním.

Pri posudzovaní konfliktu záujmov platí tzv. „**OBJEKTÍVNY PRINCÍP / OBJEKTÍVNE VNÍMANIE**“ Ako konflikt záujmov možno vnímať konkrétne situáciu, keď sa osoba, bez ohľadu na svoje úmysly, odôvodnene domnieva, že u nej dochádza k stretu osobného a verejného záujmu, alebo je takáto osoba odôvodnene považovaná za osobu, u ktorej dochádza k takémuto stretu záujmov, čo by mohlo narušiť jej schopnosť plniť si úlohy a povinnosti nestranným a objektívnym spôsobom (napr. riziko možného zvýhodňovania alebo znevýhodňovania z dôvodu rodinného záujmu, národnej alebo politickej príslušnosti sa môže objektívne vnímať ako konflikt záujmov). Ako konflikt záujmov možno vnímať aj objektívne okolnosti, ktoré ovplyvňujú dôveru v nezávislosť a nestrannosť osoby alebo subjektu, a to aj v prípade, že k tomuto konfliktu záujmov nakoniec nedôjde alebo danej osobe v skutočnosti neplynú z tejto situácie žiadne výhody. Je potrebné zabezpečiť účinné dodržiavanie pravidiel predchádzania konfliktom záujmov a zabrániť akýmkoľvek pochybnostiam, ktoré by mohla mať racionálne uvažujúca, informovaná a objektívna osoba konajúca v dobrej viere o tom, či osoba zapojená do plnenia rozpočtu koná v súlade s pravidlami.

7. Finančný, ekonomický alebo iný osobný záujem (t.j. subjektívny záujem zainteresovanej osoby odporujúci verejnému záujmu), ktorý možno vnímať ako ohrozenie nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s daným verejným obstarávaním/obstarávaním, sa týka zainteresovaných osôb. Zainteresovanou osobou je najmä:
  - a) zamestnanec obstarávateľa, ktorý sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania/obstarávania alebo iná osoba, ktorá poskytuje obstarávateľovi podpornú činnosť vo verejnom obstarávaní/obstarávaní a ktorá sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania/obstarávania alebo
  - b) osoba s rozhodovacími právomocami prijímateľa, ktorá môže ovplyvniť výsledok verejného obstarávania/obstarávania bez toho, aby sa nevyhnutne podieľala na jeho príprave alebo realizácii.
8. V prípade, že prijímateľ prepojenie vyhodnotil ako také, ktoré nenapĺňa definičné znaky konfliktu záujmov, uvedie v dokumentácii k zákazke prečo identifikované prepojenie podľa prijímateľa nemôže obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania.
9. Prepojenie medzi prijímateľom a potenciálnym dodávateľom, ktoré by mohlo predstavovať konflikt záujmov, je potrebné posudzovať individuálne, zohľadniť všetky skutočnosti a celý priebeh zadávania zákazky, a to najmä či dodávateľovi vznikla neprimeraná výhoda, ktorá mohla narušiť čestnú hospodársku súťaž.
10. V prípade, že nie je možné zabrániť pretrvávajúcemu konfliktu záujmov, a to najmä v prípadoch, keď sa jedná o zainteresovanú osobu s rozhodovacími právomocami, ktorá môže ovplyvniť výsledok verejného obstarávania/obstarávania, prijímateľ uplatní sankciu vylúčenia daného potenciálneho dodávateľa, nakoľko konflikt záujmov nemožno odstrániť inými účinnými opatreniami.
11. Medzi najzávažnejšie prípady konfliktu záujmov patria najmä prípady, ak :
  - zainteresovaná osoba na strane prijímateľa je blízkou osobou podľa § 116 a § 117 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k uchádzačovi záujemcovi/subdodávateľovi;
  - je v konflikte záujmov člen komisie na vyhodnotenie ponúk (s právom vyhodnocovať ponuky), pričom nebol z komisie vylúčený a nahradený nominovaným náhradníkom.
12. Vykonávateľ v rámci **kontroly obstarávania** (vo fáze po uzavretí zmluvy s úspešným uchádzačom) overí, či v rámci zadávania zákazky nedošlo k situácii, ktorá by mohla indikovať konflikt záujmov s vplyvom na výber úspešného uchádzača. V prípade, ak vykonávateľ identifikuje konflikt záujmov, vyzve prijímateľa na zdôvodnenie a vysvetlenie danej

skutočnosti. Na základe zdôvodnenia a vysvetlenia z úrovne prijímateľa, vykonávateľ môže prijímateľa vyzvať, aby zrealizoval nové obstarávanie. V prípade, ak z objektívnych dôvodov nebude možné zrealizovať nové obstarávanie a plnenie zmluvy, v rámci ktorej bol preukázaný konflikt záujmov s vplyvom na výber úspešného uchádzača, bude pokračovať, vykonávateľ neuzná výdavky súvisiace s danou zmluvou za oprávnené v celej výške.

13. V prípade, ak vykonávateľ identifikuje konflikt záujmov v rámci **kontroly verejného obstarávania**, je oprávnený podať podnet na ÚVO. Závery kontroly verejného obstarávania budú závisieť od rozhodnutia ÚVO.
14. V špecifických projektoch schválených z úrovne EK (napr. projekty, ktorým bola udelená známka výnimočnosti za kvalitu alebo projekty, ktoré sú súčasťou významného projektu európskeho záujmu IPCEI), v ktorých sú dodávatelia uvedení už priamo v projekte schválenom EK, resp. ide o dodávateľa, s ktorým má prijímateľ dlhoročné dobré skúsenosti, je potrebné preukázať, že zainteresované osoby neboli v konflikte záujmov v momente predchádzajúcom momentu uvedenia zainteresovanej osoby do projektu schváleného z úrovne EK, resp. v čase uzatvorenia prvého zmluvného vzťahu s dodávateľom. K tomuto momentu vykonávateľ posúdi aj prípadný výskyt rizikových indikátorov v rámci zadávania zákazky.
15. Konflikt záujmov sa neposudzuje v prípadoch, ak v súvislosti so zadaním zákazky je jednoznačne preukázané, že na trhu neexistuje viac ako jeden dodávateľ, t.j. neexistuje súťaž.
16. V nasledujúcom prehľade uvádzame niektoré situácie, ktoré môžu indikovať konflikt záujmov. Prijímateľovi sa odporúča, aby v prípade, ak identifikuje takúto situáciu v rámci realizovaného verejného obstarávania/obstarávania, dôkladne zvážil a preskúmal možný vplyv tejto skutočnosť na samotný proces a jeho výsledok.

| Forma prepojenosti <sup>11</sup>                                                                                                                                                                                                                         | Prejav v dokumentácii k obstarávaniu                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom štatutárneho orgánu prijímateľa.                                                                                                                                                          | Rovnaké meno, priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, miesto podnikania/sídlo posudzovaných subjektov – všetky atribúty nasvedčujú tomu, že ide o totožnú osobu v rôznych funkciách.           |
| Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je rodinný príslušník alebo príbuzný <sup>12</sup> člena štatutárneho orgánu prijímateľa.                                                                                                                   | Rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov.                                                                                                                                          |
| Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je obchodný partner člena štatutárneho orgánu prijímateľa (napr. spolukonatelia/členovia štatutárneho orgánu majú majetkové prepojenie v tretej firme, spolumajitelia tretej firmy - súčasní alebo bývalí). | Skúmateľné v OR SR, ŽR SR a iných verejne dostupných registroch, ARACHNE, TRANSPAREX.                                                                                                         |
| Medzi členom štatutárneho orgánu úspešného uchádzača a členom štatutárneho orgánu prijímateľa existuje iné prepojenie (napr. člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň zamestnancom                                                        | Zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často pracujú na projektovom manažmente a vystupujú v rozpočte projektu, pracovných výkazoch, pracovných zmluvách k projektu, atď. |

<sup>11</sup> Nezáväzný príklad prehľadu vzorových situácií možného konfliktu záujmov sa primerane vzťahuje aj na vzťah medzi prijímateľom a subdodávateľom, ak je prijímateľovi subdodávateľ známy

<sup>12</sup> Na účely definovania rodinného príslušníka alebo príbuzného sa použije § 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, t.j. je ním príbuzný v priamom rade, ako aj príbuzný v pobočnom rade

|                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| prijímateľa alebo pre neho pracuje na základe živnostenského oprávnenia).                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je blízkou osobou <sup>13</sup> člena štatutárneho orgánu prijímateľa.                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov, alebo</li> <li>- náhodne identifikované príznaky - z dokumentácie alebo projektu zistiteľné iba náhodne, alebo</li> <li>- nepriame dôkazy o neracionálnom správaní prijímateľa</li> </ul> |
| Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca prijímateľa s budúcim úspešným uchádzačom v etape prípravy verejného obstarávania. | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opis predmetu zákazky tvoriaci súčasť súťažných podkladov alebo podpornú dokumentáciu k verejnému obstarávaniu (napr. štúdiu uskutočniteľnosti) vypracoval budúci úspešný uchádzač.</li> </ul>                                                 |

**TIP:** Za účelom získavania prehľadu o metodickú a rozhodovacej praxi ÚVO, ako aj informácií o najčastejších nedostatkoch **v oblasti konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní** odporúčame do pozornosti materiály ÚVO dostupné na: <https://www.uvo.gov.sk/metodika-vzdelavanie/tematicke-materialy/konflikt-zaujmov>

## 9. KOLÚZNE SPRÁVANIE VO VEREJNOM OBSTARÁVANÍ/OBSTARÁVANÍ

1. Kolúzne správanie znamená akúkoľvek spoluprácu medzi uchádzačmi vo verejnom obstarávaní/obstarávaní, osobami zapojenými do procesu verejného obstarávania/obstarávania a ďalšími aktérmi, či už s vedomím alebo bez vedomia prijímateľa. Konkrétne môže ísť o dohodu o cenách, dohodu o rozdelení trhu, dohodu o víťaznej ponuke (tzv. bid rigging) a ďalšie<sup>14</sup>.
2. Prijímateľ je povinný všetkými dostupnými zákonnými prostriedkami zamedziť kolúznemu správaniu vo všetkých druhoch hospodárskej súťaže. Pri odhaľovaní kolúzie sa odporúča oboznámiť sa s dokumentami zverejnenými Protimonopolným úradom SR na [Bid rigging vo verejnom obstarávaní | Protimonopolný úrad SR \(gov.sk\)](#).
3. V prípade identifikovania takých rizikových indikátorov, ktoré vedú k podozreniu z protiprávneho konania, vykonávateľ oznámi zistené nedostatky orgánu príslušnému konať v danej veci, ktorým je Protimonopolný úrad SR.

### 9.1 Zoznam rizikových indikátorov možného porušenia hospodárskej súťaže

1. Rizikové indikátory, ktoré sú ďalej uvedené, sa zohľadňujú pri zadávaní zákaziek spadajúcich pod ZVO. V prípade zákaziek nespádajúcich pod ZVO sa rizikové indikátory vyhodnocujú primerane. Tieto rizikové indikátory predstavujú modelové správanie v procese verejného obstarávania/obstarávania, ktoré by v určitých prípadoch mohlo znamenať porušenie pravidiel ochrany hospodárskej súťaže. Ide o indície, ktoré nemusia sami o sebe znamenať dôkaz o

<sup>13</sup> § 116 a 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov

<sup>14</sup> Z pohľadu možného porušenia hospodárskej súťaže podľa zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže, konkrétne dohôd obmedzujúcich súťaž podľa § 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

porušení pravidiel hospodárskej súťaže, avšak zvyšujú pravdepodobnosť, že v rámci daného zadávania postupu zákazky mohlo dôjsť k protiprávnemu konaniu. Tento zoznam nie je vyčerpávajúcim súhrnom všetkých rizikových situácií.

2. Odporúčame prijímateľovi, resp. osobám, ktoré poveril realizáciou verejného obstarávania/obstarávania oboznámiť sa s rizikovými indikátormi a ich správnym vyhodnotením vo vzájomných súvislostiach a ďalšie činnosti vykonávať s ohľadom na dostatočné využitie tejto vedomosti.
3. Upozorňujeme prijímateľa, že potvrdenie porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže môže predstavovať prekážku v ďalšom spolufinancovaní predmetného obstarávania.
4. V prípade vydania právoplatného rozhodnutia Protimonopolného úradu SR vo veci porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže sa odporúča následne zvážiť aj možnosti podania žaloby pre uplatnenie prípadných nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže v súlade so zákonom č. 350/2016 Z.z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
5. Zoznam rizikových indikátorov:

| Názov rizikového indikátora                                                                                                                  | Popis rizikového indikátora                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rotácia úspešných uchádzačov podľa regiónu, typu služby, tovaru alebo práce (bid rotation)                                                   | Zloženie uchádzačov, ktorí predložili ponuku, je pri viacerých súťažiach takmer rovnaké, pričom ako úspešný je vyhodnotený vždy iný uchádzač, a to v závislosti od regiónu, alebo typu služby, tovaru alebo práce alebo podľa typu zákazníkov a pod.                                                                                                                                                                                           |
| Neúspešný uchádzač je zazmluvnený úspešným uchádzačom ako subdodávateľ                                                                       | Pri kontrole sa zistí skutočnosť, že s uchádzačom, ktorý bol v súťaži vyhodnotený ako neúspešný, uzavrel úspešný uchádzač v rámci plnenia predmetnej zákazky subdodávateľskú zmluvu.                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Medzi uchádzačmi je majetkové alebo osobné prepojenie                                                                                        | Medzi úspešným uchádzačom a iným uchádzačom je majetkové alebo osobné prepojenie (napr. štatutár úspešného uchádzača a štatutár neúspešného uchádzača sú spoločne štatutárnymi zástupcami aj v inom subjekte (ktorý mohol alebo aj nemusel predložiť ponuku).<br>Príslušnosť uchádzačov k jednej ekonomickej skupine, ktorí podali v postupe zadávania zákazky samostatné ponuky, sa neposudzuje ako indikátor možného protisúťažného konania. |
| Niektorí uchádzači predkladajú opätovne svoju ponuku, avšak nikdy nie sú úspešní                                                             | Vo viacerých súťažiach je možné identifikovať rovnakého uchádzača, ktorý sa zúčastní postupu verejného obstarávania/obstarávania, ale nikdy nie je úspešný.                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Niektorí uchádzači predkladajú ponuku, avšak nespĺňajú rozsah požiadaviek pre účely splnenia podmienok účasti/požiadaviek na predmet zákazky | V postupoch verejného obstarávania/obstarávania je možné pri kontrole zistiť, že ponuku predložili uchádzači, ktorí zjavne nespĺňajú podmienky účasti alebo požiadavky na predmet zákazky (napr. nedosahujú požadovaný obrát, nedisponujú požadovanými referenciami, predmet zákazky nie je predmetom ich podnikateľskej činnosti).                                                                                                            |

|                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dvaja alebo viacerí uchádzači predkladajú spoločnú ponuku (ako skupina dodávateľov), avšak aspoň jeden z nich je dostatočne kvalifikovaný aby mohol podať ponuku sám | <p>V súťaži je identifikovaný dodávateľ, o ktorom je všeobecne známe, že je kvalifikovaný podať ponuku aj bez vytvorenia skupiny dodávateľov, napriek tomu sa súťaže zúčastňuje v rámci spoločnej ponuky dvoch alebo viacerých dodávateľov.</p> <p>V takomto prípade je ale potrebné vyhodnotiť, či podmienky zadávania zákazky naozaj neumožňovali jednotlivým uchádzačom podať ponuky samostatne (napr. ide o uchádzača, ktorý predložil ponuky do viacerých samostatných postupov zadávania zákazky vyhlásených/realizovaných v rovnakom čase a pod.).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Predloženie tieňovej („krycej“) ponuky (cover bidding)                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>- určitý uchádzač predloží cenovú ponuku, ktorá je príliš vysoká na to, aby bola akceptovaná,</li> <li>- určitý uchádzač predloží ponuku s podmienkami, ktoré sú pre verejného obstarávateľa neakceptovateľné, resp. v rozpore so súťažnými podkladmi.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Zrušenie cenovej ponuky (bid suppresion)                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>- niektorí uchádzači neočakávane stiahli svoje ponuky,</li> <li>- pravidelní uchádzači o určitý typ zákazky nepredložili ponuku, aj keď sa očakávala ich účasť, nakoľko v iných súťažiach na obdobný predmet zákazky ponuku predložili.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Podozrivé schémy v stanovovaní cien                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- ceny predložené uchádzačmi sa oproti úspešnej ponuke zvyšujú o pravidelný % prírastok,</li> <li>- na stanovenie ceny sú pri viacerých uchádzačoch použité rovnaké kalkulácie (cenový index),</li> <li>- výsledná suma ponuky úspešného uchádzača je neprimerane vysoká vzhľadom na sumy, ktoré vie vykonávateľ porovnať z verejne dostupných zdrojov alebo z vlastných databáz a zdrojov informácií o hodnotách podobných tovarov, prác a služieb,</li> <li>- v súťaži je možné pozorovať náhly pokles ponukových cien (v porovnaní s inými súťažami na obdobný predmet zákazky) pri vstupe uchádzača do súťaže, ktorý v predošlých podobných súťažiach nepredkladal ponuku,</li> <li>- zľavy neboli ponúknuté, aj keď ide o trh, kde sú zľavy pravidelne poskytované,</li> <li>- miestni dodávatelia predkladajú vyššie ceny pre miestne dodávky ako pre dodávky do vzdialenejších destinácií.</li> </ul> |
| Podozrivé vyhlásenia a správanie                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhlásenia naznačujúce, že určitý uchádzač pozná (nezverejnené) ceny alebo details ponuky iného uchádzača alebo vopred „pozná“ úspešného uchádzača,</li> <li>- vyhlásenia, že určití uchádzači nepredávajú tovary alebo neponúkajú služby v určitej oblasti alebo určitým odberateľom,</li> <li>- použitie rovnakej alebo podobnej terminológie pri vysvetľovaní ponuky alebo vysvetľovaní mimoriadne nízkej ponuky,</li> <li>- niekoľko uchádzačov adresovalo verejnému obstarávateľovi rovnaké žiadosti o vysvetlenie súťažných podkladov.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Podozrivé indície v dokumentácii z verejného obstarávania/obstarávania                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>- dokumenty obsahujú rovnaký rukopis, druh písma (má sa na mysli menej využívaný typ písma), rovnakú formu (netýka sa prípadov, ak uchádzači predkladajú rovnaké formáty dokumentov, ktoré vytvoril verejný obstarávateľ a sú súčasťou súťažných podkladov) alebo boli použité rovnaké kancelárske</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>potreby (napr. ponuky sú podpísané rovnakým atramentom, sú na rovnakom kancelárskom papieri),</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rovnaké chyby v jednotlivých dokumentoch, napr. pravopisné chyby, tlačiarenské chyby (rovnaké nedostatky tlače), matematické chyby (identické chyby v počítaní),</li> <li>- zhodné nepravidelnosti, napr. zoradenie dokumentov do ponuky s prehodenými stranami, identické chybné číslovanie strán,</li> <li>- dokumenty v elektronickej forme ukazujú, že ich vytvorila alebo upravovala jedna osoba,</li> <li>- niekoľko ponúk (alebo akýchkoľvek iných dokumentov, napr. žiadosti o vysvetlenie súťažných podkladov) je posielaných z rovnakej e-mailovej adresy, z rovnakého faxového čísla alebo naraz prostredníctvom jedného kuriéra,</li> <li>- dokumenty o cenových ponukách obsahujú veľký počet opráv ako, škrtanie alebo iné viditeľné zmeny,</li> <li>- ponuky jedného uchádzača obsahujú jednoznačný odkaz na ponuky ostatných konkurentov, v hlavičke sa vyskytujú kontaktné údaje iného uchádzača alebo využívajú hlavičkový papier konkurenta,</li> <li>- ponuky viacerých uchádzačov obsahujú podstatný počet rovnakých odhadov nákladov na jednotlivé položky,</li> <li>- doklady preukazujúce splnenie podmienok účasti boli overené tým istým notárom alebo predložené tým istým prekladateľom (spravidla v ten istý deň), pričom ide o uchádzačov, ktorí majú rôzne sídlo alebo miesto podnikania,</li> <li>- ponuky viacerých uchádzačov obsahovali v rámci podmienok účasti technickej alebo odbornej spôsobilosti údaje o vzdelaní a odbornej praxi tých istých expertov, aj napriek skutočnosti, že trh ponúka relatívne široké portfólio expertov tohto typu,</li> <li>- uchádzači predložili rovnaký opis predmetu zákazky, ktorý nie je voľne dostupný.</li> </ul> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## 10. ODPORÚČANIA A UPOZORNENIA PRE PRIJÍMATEĽOV

V tejto kapitole dávame do pozornosti odporúčania, tipy a upozornenia pre prijímateľov, ktoré sa vzťahujú hlavne na oblasť verejného obstarávania, ktoré môžu pomôcť prijímateľom pri zadávaní zákaziek spadajúcich pod ZVO.

Odporúčané odkazy:

- [Usmernenie k verejnému obstarávaniu pre odborníkov z praxe](#), ktoré vydala Európska komisia.
- [Metodika zadávania zákaziek](#) vydaná ÚVO, ktorá by mal napomôcť prijímateľom pri zadávaní zákaziek v procese verejného obstarávania.
- [Analýzy odboru dohľadu ÚVO](#) (napr. analýzy najčastejších porušení vo verejnom obstarávaní).
- [Usmernenie EK k inovačnému obstarávaniu](#).
- [Vybrané dokumenty k zelenému verejnému obstarávaniu](#).

- [Vybrané dokumenty k sociálnemu verejnému obstarávaniu.](#)
- [Usmernenie týkajúce sa konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní.](#)
- [Metodické usmernenia a výkladové stanoviská ÚVO](#)
- [Prehľad rozhodnutí o námietkach](#)
- [Podcasty z oblasti VO](#)

**Upozornenie:**

Na základe Usmernenia ÚVO k zákazkám financovaným z prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zverejnenom dňa 7.7.2022 sa vyžaduje **v oznámení** o vyhlásení verejného obstarávania, oznámení o koncesii, oznámení o vyhlásení súťaže návrhov, oznámení použitom ako výzva na súťaž a **výzve na predkladanie ponúk uvádzať informácie týkajúce sa financovania zákazky z fondov Európskej únie, z prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti alebo z iných programov Európskej únie.**

V prípade, že sa verejné obstarávanie týka prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, je potrebné aby verejní obstarávatelia a osoby podľa § 8 ZVO uvádzali tieto informácie vrátane uvedenia:

- **informácie o uzavretí zmluvy** o poskytnutí prostriedkov mechanizmu podľa § 14 alebo zmlúv podľa § 19 a 20 zákona č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a jej identifikácii číslom, pod ktorým bola uzavretá, dátumom uzavretia a dátumom nadobudnutia jej účinnosti,
- **informácie o podaní žiadosti o poskytnutie prostriedkov** mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti **alebo predložení projektového zámeru**, s uvedením informácie o dátume podania žiadosti a štádiu jej vybavenia.

Požadované informácie je v prípade oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania, oznámenia o koncesii, oznámenia o vyhlásení súťaže návrhov vhodné uvádzať v časti „Informácie o fondoch Európskej únie“ a/alebo v časti „Doplňujúce informácie“. V prípade výzvy na predkladanie ponúk alebo výzvy na súťaž je požadované informácie možné uvádzať v časti, v ktorej sú uvádzajú informácie o financovaní zákazky a/alebo v časti „Ďalšie informácie“.

**Upozornenie:**

V súvislosti so súčasnými mimoriadnymi udalosťami, ktorými sú:

- situácia vyvolaná vojnovým konfliktom medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou,
- v nadväznosti na vyššie uvedené aj aktuálny (nestabilný / negatívny) cenový vývoj na trhoch s niektorými komoditami,

dávame do pozornosti [Všeobecné metodické usmernenie Úradu pre verejné obstarávanie](#) k aplikácii § 18 ods. 1 písm. c) ZVO č. **6-2022**.

## 11. PRÍLOHY

1. Záznam z prieskumu trhu – vzor
2. Čestné vyhlásenie k úplnosti dokumentácie
3. Čestné vyhlásenie ku konfliktu záujmov